

OBCE A SVĚŘENÉ DANĚ

Jiří Bečica

ÚVOD

Českou republiku charakterizuje velmi rozdrobená sídelní struktura vyznačující se velkým počtem zejména malých obcí (do tis. obyvatel). Ze zákona má každá obec povinnost hospodařit podle svého rozpočtu a zabezpečit pro své obyvatele určitou úroveň veřejných statků. K tomu, aby toho byly obce schopny, mají mimo jiné možnost ovlivňovat výši jim svěřených daní. Svěřenou daní je v rozpočtech obcí např. daň z příjmů právnických osob, pokud je právnickou osobou sama obec a výnos z různých druhů poplatků (správních, místních a poplatků spojených s životním prostředím). Vzhledem k tomu, že výčet správních poplatků je pro všechny obce stejný (stejně jako ceník upravující výši správních poplatků) a místní poplatky, stejně jako poplatky spojené s životním prostředím, jsou ve většině obcí z hlediska svého výnosu zanedbatelné, zůstává obcím možnost zásadním způsobem ovlivnit výši svěřených daní pouze u daně z nemovitých věcí, dříve daně z nemovitostí, u které mohou vstupovat do konstrukce daně pomocí různých koeficientů, např. koeficientu velikosti obce nebo místního koeficientu podle § 12 zákona č. 338/1992 Sb., na základě zastupitelstvem přijaté obecně závazné vyhlášky.

Role daně z nemovitých věcí je v ČR příjem rozpočtů obcí dle zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní, stejně jako ve většině zemí Evropy. Obecně se dá říci, že v téměř každé evropské zemi, mohou obce, jakožto jednotky územní samosprávy určitým způsobem zasahovat do konstrukce daně z nemovitostí (daně z pozemků a daně ze staveb), neboť tato je zpravidla příjmem jejich rozpočtu. Výjimku mezi Evropskými státy tvoří Belgie, kde je daň z nemovitostí příjmem rozpočtu státu a Francie, Irsko, Rakousko a Velká Británie, kde je výnos daně z nemovitostí částečně příjmem do rozpočtu obcí a částečně

do rozpočtu státu nebo federace (Radvan, 2006, 26).

Postavení obcí prošlo v rámci 20. stol. v České republice, stejně jako i v jiných státech Evropy a světa řadou změn, od extrémně centralizačních tendencí s omezováním samosprávného postavení a autonomie (na území ČR zejména v 70 a 80. letech 20. století, kdy nelze hovořit o jakýchkoli pravomocech obcí v oblasti ovlivňování daňových příjmů) až po opačně, silně decentralizační tendence s výraznou autonomií a decentralizací, zejména od 90 let 20. stol. (Peková, 2008, 390). Změnou zákona u daně z nemovitých věcí v roce 2008, s platností od roku 2009, došlo k zásadní změně v možnosti volených orgánů obcí (zastupitelstev) ovlivnit výši daně z nemovitosti, pomocí přijetí obecně závazné vyhlášky, která umožňuje zavést místní koeficient a zvýšit tak výnos této daně pro obecní rozpočet na max. pětinasobek zákonem stanoveného výpočtu. Tuto změnu umožnila novela zákona č. 261/2007 Sb. o stabilizaci veřejných rozpočtů v části páté, kterou se mění zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí. Touto změnou došlo k významnému posílení rozhodovacích pravomocí volených zástupců nižších (územních) úrovní vlády, jakožto možnosti ovlivnit objem finančních prostředků, které přijdou do rozpočtu obce. (Sedmihradská, 2013)

V klasické teorii se problematikou výběru a přerozdělování daní na různých úrovních vlády (v ČR úroveň státu, krajů a obcí) zabývá fiskální federalismus. Existuje velké množství autorů, kteří se teorií fiskálního federalismu zabývali ve svých pracích, čemuž odpovídají i různé přístupy a definice. Mezi prvními ekonomy, zabývajících se touto oblastí v zahraniční literatuře, byli manželé Musgraveovi, kteří chápou fiskální federalismus jako systém, jehož účelem je umožnit různým skupinám žijícím v různých státech vyjádřit různé preference ohledně veřejných statků, což nutně vede

k rozdílům v úrovni zdanění a veřejných služeb, které jsou poskytovány obyvatelům na daném území (Musgrave, Musgraveová, 1994). Z českých autorů pak např. Peková uvádí, že fiskální federalismus se zabývá mimo jiné i teoretickým zdůvodněním optimálního přiřazení veřejných příjmů a veřejných výdajů rozpočtům jednotlivých vládních úrovní, včetně optimalizace finančních vztahů mezi nimi v praktické rozpočtové politice s cílem zvýšit alokační efektivnost (Peková, 2008, 390).

Vzhledem k tomu, že současná daň z nemovitých věcí a její výnos je v plné výši určen do rozpočtu obce, ve které se zdaňovaná nemovitost nachází, je cílem příspěvku zhodnotit roli daně z nemovitosti v rozpočtech obcí v letech 2008-2012 a ukázat přístup volených orgánů obcí k možnosti zavést místní koeficient. **Dílním cílem je ukázat stav zavedení místního koeficientu u obcí dle krajů ČR pro rok 2014.**

1. SVĚŘENÉ A SDÍLENÉ DANĚ V ROZPOČTECH OBCÍ

Rozpočty obcí by z dlouhodobého hlediska měly být vyrovnané, což samo o sobě

předpokládá možnost ovlivnit výši finančních zdrojů do rozpočtů obcí volenými orgány a jejich různorodost. Zdroje obcí by měly být natolik různorodé a pružné, aby příjmy z těchto zdrojů odpovídaly skutečnému vývoji nákladů na plnění úkolů, které je potřeba na místní úrovni zabezpečit. K tomu by měly sloužit daně svěřené, neboť daně sdílené (DPPO, DPFO, DPH) jsou do obecních rozpočtů přerozděleny na základě zákona o rozpočtovém určení daní, tedy jakákoli změna není pružná, neboť podléhá legislativnímu procesu a shoda napříč politickými stranami se jen velmi těžce hledá, navíc do tohoto rozhodování vstupují protichůdné zájmy různých velikých kategorií obcí, které prosazují své zájmy. Rozdělení příjmů v rozpočtech obcí na daně svěřené a sdílené v letech 2008-2012 uvádí tabulka číslo jedna, ve které je rovněž uvedena výše daně z nemovitostí, která je z pohledu zastupitelstev obcí, co do své výše, jednoduše ovlivnitelná pomocí již zmíněných koeficientů, zejména místního koeficientu.

Tab. 1: Výnos svěřených a sdílených daní na příjmech rozpočtů obcí v letech 2008 – 2012

Rok	výnos z daně svěřené				výnos z daně sdílené		Celkem	
	Celke m mld. Kč	%	z toho daň z nemovitostí mld. Kč	%	mld. Kč	%	mld. Kč	%
2008	18,4	12	5,2	28	136,0	88	154,4	100
2009	18,7	14	6,4	34	117,8	86	136,5	100
2010	20,4	14	8,7	43	122,6	86	143,0	100
2011	20,5	14	8,6	42	121,4	86	141,9	100
2012	23,7	16	9,5	40	121,9	84	145,6	100

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat České daňové správy

Možnost ovlivňovat výši obecního rozpočtu, je důležitá hlavně z důvodů pokrytí všech výdajů obcí a také z již zmíněného důvodu celkové vyrovnanosti hospodaření obce. Vychází se z předpokladu, že by obce měly mít ekonomickou autonomii při rozhodování, která je ve prospěch obcí zakotvena v Ústavě České republiky, kde je řečeno: „Místní společenství mají v rámci hospodářské politiky státu právo na přiměřené vlastní finanční zdroje, se kterými

mohou v rámci svých pravomocí volně nakládat.“ Příjmy obce jsou vymezeny příslušnými zákony (zákon o obcích, zákon o rozpočtovém určení daní a další) a rovněž jsou garantovány předpisy Evropskými, konkrétně, Evropskou chartou územní samosprávy.

Z tabulky číslo jedna je zřejmé, že ekonomická autonomie obcí v ČR není vzhledem k výši svěřených daní velká, neboť výnos z daní

sdílených (daň z příjmů fyzických a právnických osob, daň z přidané hodnoty) nedokážou obce ve své podstatě ovlivnit, vzhledem k tomu, že tyto daně jsou přerozdělovány dle pravidel zákona o RUD. V období let 2008-2012 tvoří sdílené daně v průměru 86 % daňových příjmů rozpočtů obcí. Vzhledem k legislativním změnám, které proběhly v uvedeném období u daně z nemovitostí, se ale postupně snižuje hodnota přerozdělovaných prostředků, což zvyšuje výnosy ze svěřených daní o 4 % na 16 % v roce 2012 z původních 12 % v roce 2008. Role daně z nemovitostí na svěřených daních se z původních 28 % v roce 2008 skokově zvýšila až na 43 % v roce 2010 a od

tohoto roku si udržuje cca 40%ní podíl na výnosu svěřených daní.

Jak už bylo uvedeno výše, zastupitelstvo obce může svým rozhodnutím přímo ovlivnit výši výnosu z daně z nemovitostí a zajistit si tak prostředky do obecního rozpočtu. Využitím této možnosti se daň z nemovitostí může stát nejen stálým, ale i jistým příjmem obecního rozpočtu, zároveň také fiskálním nástrojem komunální politiky. Sedmihradská (2013) ukazuje na dopad zvýšené daňové autonomie na daňové příjmy. V tabulce číslo dvě je uveden výnos daně z nemovitostí a její podíl na daňových a celkových příjmech v rozpočtech obcí.

Tab. 2: Výnos daně z nemovitostí v rozpočtech obcí v letech 2008-2012

Daň/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Výnos daně z nemovitostí v mld. Kč	5,2	6,4	8,7	8,6	9,5
Daňové příjmy obcí celkem v mld. Kč	154,4	136,6	142,9	141,9	145,5
Podíl na daňových příjmech obcí v %	3,3	4,6	6,1	6,1	6,6
Celkové příjmy obcí v mld. Kč	272,9	264,9	288,1	274,1	246,6
Podíl na celkových příjmech obcí v %	1,9	2,4	3,0	3,1	3,9

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí ČR

Z tabulky číslo dvě je patrné, že výnos daně z nemovitostí v posledních pěti letech vzrostl o cca 4,5 mld. Kč na 9,6 mld. Kč a tato daň se podílí na daňových příjmech obcí 6,6 % v roce 2012, kdy se zvedla o dvojnásobek z původních 3,3 % v roce 2008. Na celkových příjmech obcí se daň z nemovitostí podílí necelými 4 % v roce 2012 a i zde je patrný nárůst o dvojnásobek stavu z roku 2008.

2. SÍDLA A MÍSTNÍ KOEFICIENT DANĚ Z NEMOVITOSTÍ

Pro účely této části příspěvku budou obce, městyse, města a statutární města, pokud se o nich bude hovořit jako o celku, nazývány pojmem sídlo, aby nedocházelo k záměně v případech, kdy se bude hovořit o jednotkách používajících označení obec a nebudou zde zahrnuty městyse, města a statutární města.

Tab. 3: Vývoj užití místního koeficientu daně z nemovitostí u sídel

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet sídel se zavedeným místním koeficientem	0	389	284	299	404	499	508
% vyjádření	0 %	6 %	5 %	5 %	6 %	8 %	8 %
Počet sídel s nezavedeným koeficientem	6 249	5 860	5 966	5 952	5 847	5 754	5 745
Celkový počet sídel	6 249	6 249	6 250	6 251	6 251	6 253	6 253

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat Ministerstva financí ČR

Zavedení místního koeficientu dle § 12 zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí je závislé na rozhodnutí volených zástupců. Poprvé byla

možnost zavést místní koeficient dána zastupitelstvům sídel v roce 2008 s působností od roku 2009. V tabulce číslo tři je vidět

postupně rostoucí počet sídel, které přistoupily k zavedení místního koeficientu na dvojnásobek, třínásobek, čtyřnásobek nebo maximálně pětínásobek zákonem stanoveného výpočtu daně z nemovitostí. Zavedení místního koeficientu u daně z nemovitostí pro rok 2009 užilo celkem 389 sídel. V roce 2010 došlo změnou zákona u všech sídel ke zvýšení základních sazeb daně z nemovitostí, na což některé z nich zareagovaly snížením nebo zrušením místního koeficientu. V následujících letech však počet sídel, které se rozhodly místní koeficient zavést, roste a v roce 2014 již přesáhl počet 500, což odpovídá 8 % z celkového počtu. Lze tedy konstatovat, že využití místního koeficientu se pro řadu sídel stává atraktivní a relativně jednoduchou záležitostí, jak zajistit chybějící finanční prostředky do svého rozpočtu.

Tabulka číslo čtyři ukazuje počet obcí, městysů, měst a statutárních měst v jednotlivých krajích ČR v roce 2014, které mají zaveden místní koeficient vyšší než jedna. V tabulce nejsou uvedeny vojenské újezdy, kterých je na území ČR celkem 5, ale v ani jednom není zaveden místní koeficient daně z nemovitosti vyšší, než je stanoveno v zákoně o dani z nemovitosti. Tabulka obsahuje všechny kraje ČR, vyjma hlavního města Prahy. U krajů je uveden celkový počet sídel spadajících k území příslušného kraje, které jsou dále rozděleny podle toho, jaký titul ze zákona o obcích využívají, tj. zda se jedná o klasickou obec, městys, město nebo statutární město. Ve sloupcích je pak uveden počet jednotek, které zavedly místní koeficient vyšší, než je stanoveno zákonem v základu (tj. koef. 2, 3, 4 a 5), následně jsou z uvedených dat spočítány procentní podíly zastoupení uvedené kategorie v příslušném kraji a také celkově za ČR.

Tab. 4: Obce a místní koeficient daně z nemovitých věcí pro rok 2014

Kraj	Celkem			Obec			Městys			Město			Statutární město		
	Sídel	mk	%	Počet	mk	%	Počet	mk	%	Počet	mk	%	Počet	mk	%
Jihočeský	623	32	5,1	548	19	3,5	20	3	15	53	10	19	1	0	0
Jihomoravský	373	34	9,1	583	20	3,4	40	2	5	48	12	25	1	0	0
Karlovarský	132	33	25,0	92	16	17,4	1	0	0	37	16	43	1	1	100
Vysočina	704	20	2,8	629	12	1,9	41	4	10	33	4	12	1	0	0
Královéhradecký	448	31	6,9	390	18	4,6	10	2	20	47	10	21	1	1	100
Liberecký	215	30	13,9	174	16	9,2	2	1	50	37	12	32	2	1	50
Pardubický	451	11	2,4	404	3	0,7	9	2	22	37	5	14	1	1	100
Plzeňský	501	21	4,2	433	14	3,2	11	1	9	56	6	11	1	0	0
Středočeský	1145	171	14,9	1012	137	13,5	49	7	14	81	26	32	2	1	50
Ústecký	354	55	15,5	285	30	10,5	10	3	30	54	19	35	5	3	60
Zlínský	307	13	4,23	271	8	2,9	6	0	0	29	5	17	1	0	0
Olomoucký	399	16	4,0	356	10	2,8	12	0	0	27	6	22	3	0	0
Moravskoslezský	300	41	13,7	255	29	11,3	3	0	0	37	9	24	5	3	60
Celkem za ČR	6252	508	8,1	5432	332	6,1	214	25	12	576	140	24	25	11	44

Zdroj: Vlastní zpracování z dat Českého statistického úřadu a daňové správy

Z tabulky číslo čtyři je patrné, že pro rok 2014 má zaveden vyšší místní koeficient než jedna celkem 508 nižších územněsprávních jednotek, což činí 8,1 % celkového počtu ÚSC v ČR. Z uvedeného počtu je 332 obcí, 25 městysů, 140 měst a 11 statutárních měst, což u obcí činí podíl 6,1 %; u městysů 12 %; u měst je to už

téměř čtvrtina z celkového počtu a u statutárních měst je to necelá polovina, konkrétně 11 z 25 statutárních měst.

Tabulka číslo pět pak ukazuje počet jednotek nesoucích titul obec, městys, město a statutární město v členění dle výše zavedeného místního koeficientu v rámci krajů ČR.

Tab. 5: Výše místního koeficientu dle krajů ČR pro rok 2014

Kraj	Celkem			Obec				Městys		Město				St. město	
				Koeficient				Koeficient		Koeficient				Koeficient	
	Sídel	Mk	%	5	4	3	2	3	2	5	4	3	2	3	2
Jihočeský	623	32	5,1	1	1	3	14		3	-	-	-	10		-
Jihomoravský	373	34	9,1	-	1	3	16		2	-	1	-	11		-
Karlovarský	132	33	25,0	1	-	-	15		-	1	-	1	14		1
Vysočina	704	20	2,8	2	-	1	9	1	3	-	-	-	4		-
Královéhradecký	448	31	6,9	-	-	-	18		2	-	-	1	9	1	-
Liberecký	215	30	13,9	-	-	2	14		1	-	-	-	12		1
Pardubický	451	11	2,4	1	-	-	2		2	-	-	1	4		1
Plzeňský	501	21	4,2	-	-	1	13		1	-	-	-	6		-
Středočeský	1145	171	14,9	2	5	20	110	1	6	1	1	6	18		1
Ústecký	354	55	15,5	1	-	5	24		3	-	-	-	19		3
Zlínský	307	13	4,23	-	-	1	7		-	-	-	-	5		-
Olomoucký	399	16	4,0	1	-	-	9		-	-	-	-	6		-
Moravskoslezský	300	41	13,7	6	-	5	18		-	-	-	1	8		3
Celkem za ČR	6252	508	8,1	15	7	41	269	2	23	2	2	10	126	1	10

Zdroj: Vlastní zpracování

Z hlediska přístupu zastupitelstev jednotlivých sídel k zavádění místního koeficientu, v rámci územní příslušnosti sídla ke kraji ČR, panují mezi sídly v jednotlivých krajích značné rozdíly. Nejvíce sídel, které zavedly místní koeficient vyšší než jedna, je lokalizováno v Karlovarském kraji (25 %), následuje kraj Ústecký (15,5 %) a kraj Středočeský (14,9 % celkového počtu sídel). Vyšší než 10 % podíl lze vysledovat ještě u sídel Libereckého a Moravskoslezského kraje. Nejméně sídel zavedlo místní koeficient na území kraje Pardubického (2,4 %) a kraje Vysočina (2,8 % všech sídel kraje).

3. VÝSLEDKY A DISKUSE

Daň z nemovitostí nepředstavuje výraznou položku příjmů rozpočtů obcí (cca 4 %) v porovnání s celkovými příjmy obcí, ale je to stabilní položka, se kterou mohou obce každoročně počítat. Zároveň se jedná o daň, která tvoří cca 40%ní podíl výnosu svěřených daní pro obce ČR a jednou z mála položek, které může ovlivnit svým rozhodnutím volené zastupitelstvo schválením obecně závazné vyhlášky.

Největší procentuální zastoupení sídel, které v ČR používají titul obec a zavedly místní

koeficient vyšší, než jedna, najdeme v krajích Karlovarském (17,4 %), Středočeském (13,5 %), Moravskoslezském (11,3 %) a Ústeckém (10,5 %). Průměr vyšší než je průměr za ČR pak ještě vykazuje kraj Liberecký, ostatní kraje jsou u sídel, používajících titul obec, pod průměrem ČR.

Lokalizace městysů, z hlediska územní spádovosti ke krajům, je největší v kraji Libereckém. Místní koeficient vyšší než jedna zde má zavedeno celkem 50 % všech obcí kraje, které používají titul městys. Následuje kraj Ústecký s 30 %, Pardubický a Královéhradecký s cca 20%ním zastoupením na úrovni městysů, které zavedly místní koeficient. Naopak ani jeden městys nemá zaveden koeficient v kraji Moravskoslezském, Olomouckém, Zlínském a Karlovarském, což je patrně způsobeno nízkým počtem obcí, které mají tento titul na území kraje přidělen.

Největší koncentrace měst, které zavedly místní koeficient, se nachází v krajích Karlovarském – téměř polovina všech měst, následována krajem Ústeckým, Středočeským a Libereckým s cca třetinovým zastoupením. Méně měst se zavedeným místním koeficientem, než je průměr ČR (24 % celkového počtu všech měst) se nachází v krajích Plzeňském (11 %),

Vysočina (12 %), Pardubickém (14 %), Zlínském (17 %), Jihočeském (19 %) Královéhradeckém (21 %) a Olomouckém (22 %) kraji. Z hlediska statutárních měst, se jejich největší počet nachází v Ústeckém (3) a Moravskoslezském (3) kraji, což je patrně způsobeno vysokou koncentrací měst nad 40. tisíc obyvatel (města statutární) v těchto krajích. Celkem je zde 11 z počtu 26 měst, které mohou na území ČR tento titul používat.

Místní koeficient daně z nemovitostí v hodnotě pětinasobku základu dle zákona o dani z nemovitosti využívá celkem 15 obcí ČR a 2 města – Boží Dar na Karlovarsku a Černošice v okrese Praha-Západ. Zajímavostí pak je, že celkem 6 obcí, které uplatňují místní koeficient v nejvyšší míře, je v Moravskoslezském kraji, jedná se o hornickou obec Stonava na Karvinsku a dále obce Čeladná, Palkovice, Staré Hamry, Bílá a Žabeň v okrese Frýdek-Místek. Stejný koeficient pak uplatňují ještě obce Temelín a Dukovany, známé svou jadernou elektrárnou a dále obec Bílá Voda na Jesenicku, Hájek na Karlovarsku, Hrušovany na Chomutovsku, Rouchovany v okrese Třebíč, Trnávka na Pardubicku, obec Hulice v okrese Benešov a obec Vlkančice v okrese Praha-Východ.

Místní koeficient ve výši čtyřnasobku základu pak uplatňuje 5 obcí v okrese Praha-Východ, konkrétně Čestlice, Kamenice, Kostelec u Křížků, Sulice, Světice a město Mnichovice. Dále pak obec Kobylnice a město Šlapanice v okrese Brno-venkov a obec Lipno nad Vltavou v okrese Český Krumlov.

Celkem 26 obcí a měst Středočeského kraje z celkového počtu 54 v celé ČR uplatňuje trojnásobek místního koeficientu. Největším městem je statutární město Hradec Králové a dále např. lázeňská města Jánské Lázně a Klimkovice, dále pak Brandýs nad Orlicí, Abertamy, Klecany, Pyšely, Řevnice, Říčany a Úvaly v okolí Prahy.

Koeficient na úrovni dvojnásobku má pak zavedeno celkem 428 územně samosprávných celků, z toho 269 obcí, 126 měst a 23 městysů a 10 statutárních měst, konkrétně se jedná o Frýdek-Místek, Havířov, Opava, Ústí nad

Labem, Chomutov, Most, Liberec, Mladá Boleslav, Pardubice, a Karlovy Vary.

ZÁVĚR

V posledních letech došlo k mnoha úpravám u řady daní, které plynou do rozpočtu obcí. Jednou z daní, která v posledních 5 letech prodělala zásadní změnu, patří i daň z nemovitostí (nově daň z nemovitých věcí), která měla vést k navýšení daňových příjmů do obecních rozpočtů na základě rozhodnutí zastupitelstva obce po přijetí obecně závazné vyhlášky a je v podstatě jedinou svěřenou daní, kterou mohou obce svým rozhodnutím ovlivnit. I přes veškeré změny, byť veskrze pozitivní, nepatří daň z nemovitostí mezi významné zdroje příjmů obcí, zaručuje však poměrně stabilní a jistý příjem do rozpočtu. Podíl výnosu daně z nemovitostí se v letech 2008-2012 pohyboval v rozmezí 3,3-6,6 % daňových příjmů a celkový výnos v roce 2012 dosáhl 9,6 mld. Kč, což je cca dvojnásobek stavu v roce 2008. Pozitivní zprávou pro rozpočty obcí v ČR je fakt, že celkový výnos daně z nemovitostí má v rámci jednotlivých sledovaných let tendenci neustálého a zároveň stabilního růstu.

Jak již bylo výše zmíněno, od roku 2008 je ze zákona o dani z nemovitosti zastupitelstvům obcí v samostatné působnosti umožněno schválit zvýšení místního koeficientu až na pětinasobek zákonem stanoveného výpočtu. Zastupitelstva obcí přistupují k tomuto rozhodnutí jen velmi pomalu, což dokládají čísla, kdy za posledních šest let této možnosti využilo celkem 694 obcí, ale pro rok 2014 má schváleno vyšší koeficient než jedna, jen 508 z celkového počtu 6253 obcí, což činí pouze 8,1 %. Současně je potřeba zdůraznit, že příjmy obcí z daně z nemovitostí v jednotlivých letech neustále rostou, jak dokumentuje tabulka číslo dvě v textu.

Podíváme-li se na zavedení místního koeficientu dle toho, jaký titul nižší územní celky ze zákona používají, zjistíme, že zastupitelstva obcí jsou při zavádění místního koeficientu opatrnější než volení zástupci městysů, měst a statutárních měst. Podíl obcí, které mají zaveden místní koeficient, je na úrovni 6,1 % z celkového počtu. Odvážnější v této oblasti

jsou zastupitelstva městysů, kde činí podíl 12 %, u měst je podíl 24 % a u statutárních měst této možnosti využívá celkem 11 z 25, což činí 44 %. Z uvedeného výčtu je patrné, že rozhodnutí zavést místní koeficient je daleko častější v obcích s přiděleným titulem městys, město a statutární město, než u klasického názvu obec. Tabulka číslo čtyři uvádí počet jednotlivých obcí, městysů, měst a statutárních měst, které zavedly místní koeficient vyšší než jedna, v rámci územní spádovosti ke krajům, coby vyšším územněsprávním jednotkám. Tabulka číslo pět pak ukazuje rozvrstvení dle zavedeného místního koeficientu u obcí, městysů, měst a statutárních měst dle jednotlivých krajů v rámci ČR pro rok 2014.

Zhodnocením daně z nemovitostí na celkových příjmech obcí v České republice, vyšla najevo snaha zvýšit působnost obcí a přenést pravomoc k zajištění a ovlivnění části daňových příjmů na obce. Na základě provedených změn v RUD a změně zákona o dani z věci nemovitých se poměr této daně k celkovým příjmům obcí zdvojnásobil. Poměr této daně na celkových příjmech obcí je však stále velmi nízký, přesto všechno však obcím zaručuje stabilní příjmy nezávislé na ekonomické prosperitě státu. Vliv daně z nemovitostí a vliv místního koeficientu je závislý také na možnostech a poměru dalších příjmových složek rozpočtů. Jeho hlavní úlohou je zajištění stabilních příjmů obce. Užití místního koeficientu si stále více nachází oblibu, a zvyšuje se počet obcí, které tuto možnost uplatňují. Nezbyvá než doufat, že námi volení zástupci znají dobře všechna pro a proti při rozhodování o zavedení místního koeficientu.

Literatura:

Czech Statistical Office (2014). Public Database: *Municipalities Budgets*, Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&childsel0=3&cislotab=FIN4010UC_KR&kapitola_id=24&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=3&pro_4_45=CZ>.

Česká republika (1992). Zákon č. 338/1992 Sb. ze dne 4.5.1992 o dani z nemovitých věcí. In:

Sbírka zákonů České republiky, částka 71/1992. Dostupný z: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-338>>.

Česká republika (2007). Zákon č. 261/2007 Sb. ze dne 19.9.2007 o stabilizaci veřejných rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 85/2000. Dostupný z: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-261>>.

Česká republika (2000). Zákon č. 243/2000 Sb. ze dne 29.6.2000 o rozpočtovém určení daní. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 73/2000. Dostupný z: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>>.

European Charter on local-self government. *Sdělení Ministerstva zahraničních věcí*, Dostupné z: <<http://myop.wz.cz/pdf/evropska.pdf>>.

Finanční správa (2014). *Daň z nemovitých věcí v roce 2014*. Dostupné z: <<http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/dane/dan-z-nemovitych-veci/informace-standoviska-a-sdeleni/2014/dan-z-nemovitych-veci-v-roce-2014-4605>>.

Musgrave, R. A., & Musgrave, P. B. (1994). *Veřejné finance v teorii a praxi*. Prague: Management Press.

Peková, J. (2008). *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Prague: ASPI.

Radvan, M. (2006). *Zdanění nemovitostí v Evropě*. Prague: LexisNexis CZ.

Sedmíhradská, L. (2013). Daňová pravomoc obcí u daně z nemovitostí v České republice a na Slovensku. *Acta Oeconomica Pragensia*, 21(1), 68-77.

Adresa autora (autorů):

Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Vysoká škola sociálně správná

ICV Havířov, o. p. s.

Katedra veřejné ekonomiky a správy

Bečica@vsss.cz

MUNICIPALITIES AND ASSIGNED TAXES

Jiří Bečica

Abstract: The aim of this paper is to evaluate the role assigned and shared taxes in the budgets of municipalities and evaluation approach of city council to introduction local coefficient of the Real estate tax, as it allowed by § 12 Act no. 338/1992 Coll. This paper evaluate revenue of Assigned taxes during the years 2008-2012 in the Municipal budgets and shows the state of introduction of local coefficient for Real estate tax by municipalities, townships, towns and cities according to territorial jurisdiction of Czech regions.

Key words: Assigned taxes, Real estate tax, Municipal budget, Local coefficient

JEL Classification: H71